

ARTS ESCÈNIQUES

Àlex Rigola i el triomf de l'home invisible

El director signa una excel·lent adaptació de 'Maridos y mujeres' de Woody Allen

Anàlisi

JUAN CARLOS OLIVARES
MADRID

Alex Rigola és un director propens a fer un pas endavant en els seus espectacles. Dramatúrgies que conjuga i reivindica en primera persona del singular amb una determinació germànica. Els condescendents han comparat de vegades aquesta manera de fer i entendre el teatre amb la feina d'un bon pintor deconstruïvist que no ha demostrat el seu domini sobre els rudiments bàsics de les belles arts. L'estrena de *Rock'n'roll* de Tom Stoppard va ser suficient per provar també la seva solvència dins de certa idea de classicisme contemporani, com es podria entendre el cànon dins del Teatre Lliure. *Gata sobre teulada de zinc calenta* de Tennessee Williams va ser-ne la confirmació. No és fàcil fer-se voluntàriament invisible i que el públic reconegui la teva signatura en el tempo i els detalls –una sempre cuidada i meditada selecció musical, la sofisticació dels títols de crèdit o la subtil metàfora de l'espai escènic.

Maridos y mujeres –primera adaptació teatral de l'impecable guió de Woody Allen– és un altre dels muntatges en què fa un pas enere. Aquesta comèdia dramàtica sobre l'acceptació de la maduresa es

resol físicament al Teatro de la Abadía amb un rectangle delimitat per una bateria de sofàs. Al centre, una gran taula de saló que Rigola ha convertit en altar laic consagrat a Anna Lizaran. Generositat i simplicitat d'estil novaiorquès, encara que la lletra adaptada situï la geografia de la crisi en latituds més properes. Lloc suficient per acomodar els intèrprets (tres actors i tres actrius per a vuit personatges) i un primer cercle de públic, convidat a involucrar-se en un tornado de sentiments només per a adults, uns espectadors que, en algun moment, es fan visibles i entren en la ficció.

Aquest muntatge constata que es pot versionar amb èxit Woody Allen sense imitar-lo, sense intentar retre-li homenatge. Una afirmació que és una veritat a mitges perquè, en realitat, Rigola fa aflorar el confés pòsit bergmanià de la pel·lícula i, per tant, és un homenatge al mestre del mestre. Un referent gairebé inevitable. Però n'hi ha un altre, potser més inesperat: la nova comèdia que als anys vuitanta van conrear cineastes com Fernando Trueba (*Opera prima*), joves indecisos entre Bergman i Rohmer, però amb l'accent propi de l'optimisme caut d'una societat que es posava en marxa cap al desconegut.

Una altra mitja veritat: *Maridos y mujeres* és teatre però despulpat de totes les connotacions negatives del terme. El que és dramàtic es redueix al mínim imprescindible. La trama es desenvolupa en un to narratiu, amb una qualitat íntima. Una llarga i intensa conversa entre els personatges, i entre ells i el públic.

Núria Mencía i Luis Bermejo, una de les parelles de *Maridos y mujeres*, en cartell al Teatro de la Abadía fins el 24 de febrer. ROS RIBAS

Senzillesa
No és fàcil fer-se invisible i que el públic reconegui el teu segell

Minimalisme per parlar de tot tipus d'emocions. Rigola el porta a l'extrem de substituir la paraula dita per la cantada en un murmur, o directament deixa que se senti el silenci. Uns segons en què passa l'àngel de la revelació de tot el que ens neguem a reconèixer. El temps per digerir la veritat. Les veritats.

Les escenes claus de l'obra són les que estan tractades amb més austeritat dramàtica. seques, directes, honestes. Des d'un principi, amb una fràgil Miranda Gas cantant guitarra en mà i mig amagada en un racó, *What is this thing called love* –un manifest escrit per Cole Porter–, com un encreuament entre Audrey Hepburn i Emmanuelle Béart, fins al tallant final pronunciat per Luis Bermejo després de reconèixer que haurà d'acostumar-se a la solitud. Entre aquests dos moments, una línia recta, coherent, ferma, amb pa-

rades importants en un cor a mitja veu sobre la lletra de *Put de blame on Mame* –amb el repartiment endinsant col·lectivament en l'estupor dels seus errors–, el punt final d'un matrimoni tractat com una serena revelació, el petó malenconiós en un terrat que és només el pròleg del desencant definitiu.

Quan el minimalisme és la virtut defensada –Rigola fins i tot renuncia al seu estimat micro–, tot recau en la qualitat dels intèrprets, sobretot si la consigna és: menys, menys, i encara menys. El truc està descartat, fins i tot en el llenguatge de la comèdia. I Bermejo, Gas, Israel Elejalde, Elisabet Gelabert, Alberto Jiménez i Núria Mencía responen a aquesta alta exigència, fins i tot quan només toca mirar, quan només cal seure, quan només amb la postura es construeix tot un personatge tan semblant a nosaltres. —